ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 31.1.2020 г.
COM(2020) 34 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз за 2017—2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение 2
2. Заявления 3
3. Финансиране 11
4. Приключени случаи 13
5. Заключения 15

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В член 12 от Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (наричан по-долу „регламентът“) се предвижда, че Европейският парламент и Съветът трябва ежегодно да получават доклад за дейността на Фонда за предходната година. По изключение, тъй като процедурата за мобилизиране на фонд „Солидарност“ за всички бедствия от 2017 г. приключи едва през 2018 г., настоящият доклад обхваща дейностите на фонда както през 2017 г., така и през 2018 г. В доклада се обобщават получените заявления и приключените случаи през отчетния период. Комисията оцени всички заявления съгласно критериите, определени в изменения през 2014 г. регламент[1].

През 2017 г. Комисията получи десет нови заявления за финансова вноска от фонд „Солидарност“, а именно от Франция, Гърция, Латвия, Литва, Полша, Португалия и Испания. Освен това и преди всичко Италия преразгледа и актуализира своето заявление, подадено първоначално през 2016 г. за редица мощни земетресения, които започнаха през август 2016 г. и продължиха до началото на 2017 г.

Португалия, Гърция, Франция и Испания поискаха авансови плащания по пет заявления, от които беше възможно да се изплатят три. Комисията изплати тези авансови плащания, възлизащи общо на 6,5 милиона евро в рамките на няколко седмици след получаване на заявленията.

Две от получените заявления, а именно тези за наводнението в Мурсия и пожарите в национален парк „Доняна“ в Испания не отговаряха на условията на регламента и поради това не бяха приети. Решенията по другите осем нови заявления от 2017 г. бяха приети през 2018 г. Освен това Комисията приключи шест предходни интервенции по фонд „Солидарност“.

През 2018 г. Комисията получи четири заявления за помощ от фонд „Солидарност“, а именно от България, Кипър, Италия и Румъния, от които Комисията не прие заявлението от Кипър. Нито една от другите три държави не е поискала авансово плащане. През 2018 г. Комисията изплати общата сума от 2,3 милиона евро на България. Решенията по заявленията от другите две държави, получени през 2018 г., все още не бяха взети в края на същата година.

В приложение I са представени праговете за щети при „големи бедствия“ за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“., приложими през 2017 и 2018 г. В приложение II се прави общ преглед на одобрените през 2017/2018 г. заявления, включително на съответната финансова информация.

[1] Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3), изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 143).

2. ЗАЯВЛЕНИЯ

➢ *ПРЕЗ 2017 Г.*

През 2017 г. Комисията получи десет нови заявления за финансова вноска от фонд „Солидарност“. Всички те постъпиха в Комисията в законовия срок „не по-късно от 12 седмици след първото настъпване на щетата“ (член 4, параграф 1 от регламента). Три заявления се отнасяха до големи бедствия, шест — до регионални бедствия, а едно беше основано на разпоредбите за бедствия в „съседна държава“. Комисията прие през 2018 г. решенията за изпълнение, с които се предоставя финансова вноска от фонд „Солидарност“ на ЕС по осем от тези заявления.

ИТАЛИЯ — Поредица от земетресения през 2016/2017 г.

Както беше посочено в преходния годишен доклад, в периода между август 2016 г. и януари 2017 г. регионът на Централните Апенини беше засегнат от най-мощната поредица от земетресения в историята на фонд „Солидарност“. Натрупаните преки щети възлязоха на безпрецедентните 21,879 милиарда евро — сума, надвишаваща шест пъти прага за големи бедствия и несъмнено най-голямото бедствие от създаването на фонд „Солидарност“ досега. През декември 2016 г. беше изплатено възможно най-голямото авансово плащане от 30 милиона евро след като Комисията получи първоначалното заявление на Италия на 16 ноември 2016 г.

Поради настъпването на последователни мощни вторични трусове до януари 2017 г., Италия трябваше да актуализира неколкократно първоначалното си заявление, като последното преразглеждане беше получено на 25 май 2017 г.

Въз основа на установения метод за определяне на размера на помощта от фонд „Солидарност“ (т.е. 2,5 % от общите щети за частта на щетите до „прага за големи бедствия“ плюс 6 % за частта на щетите, надхвърлящи прага), Италия имаше право да получи 1 196 797 579 EUR, т.е. почти 1,2 милиарда евро. Тази сума, която несъмнено представлява помощта в най-голям размер, изплащана по линия на фонд „Солидарност“, надхвърли с повече от два пъти максималната сума на годишните отпуснати средства, налични по фонда.

За щастие не всички отпуснати средства за 2016 г. бяха изразходвани (плащанията през 2016 г. бяха извършени от сумата, пренесена от 2015 г.). Поради това отпуснатите средства за 2016 г. бяха пренесени за 2017 г. В допълнение, Комисията предложи да се използва за първи път разпоредбата на член 10, параграф 2 от Регламента за МФР, който дава възможност при изключителни обстоятелства да се използват отпуснатите средства за следващата година (2018 г.), за да се покрие оставащият недостиг.

ФРАНЦИЯ — Ураганите Ирма и Мария в Сен Мартен и Гваделупа

На 5 и 6 септември 2017 г. безпрецедентно силен ураган от категория 5, наречен Ирма,

премина през Карибите, като много хора загинаха и пострадаха, а ураганът остави огромни разрушения. „Окото“ на урагана Ирма премина

през остров Сен Мартен/Синт Мартен със средна скорост 290—295 km/h, унищожавайки над 90 % от острова. Само две седмици по-късно на 18 и 19 септември 2017 г., ураганът Мария, друг ураган от категория 5, възникнал в резултат на същите

метеорологични и климатични условия като Ирма, премина през Карибите и отново нанесе значителни щети на Сен Мартен/Синт Мартен, Гваделупа и части от Мартиника.

Франция подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 27 ноември 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици.

Френските органи оцениха общите преки щети, нанесени от бедствието, на 1 956,241 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на критериите за „регионално природно бедствие“, определени в член 2, параграф 3 от регламента. То се отнасяше до един-единствен регион на ниво NUTS 2, който обхваща Сен Мартен и Гваделупа. Тъй като този регион има статут на най-отдалечен регион по смисъла на член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за него се прилага по-нисък праг на щетите от 1 % от регионалния БВП. Макар да не се определя като голямо бедствие докладваните преки щети представляваха 21,9 % от БВП на региона и несъмнено надвишиха приложимия праг от 1 % за най-отдалечените региони, предвиден в регламента. Поради това подаденото от Франция заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“.

На 12 декември 2017 г. Комисията предостави авансово плащане на Франция в размер на 4 890 603 EUR, което представлява 10 % от очакваната финансова вноска от фонд „Солидарност“ в размер на 48 906 025 EUR.

ГЪРЦИЯ

Земетресение на остров Лесбос през 2017 г.

На 12 юни 2017 г. земетресение с магнитуд от 6,3 по скалата на Рихтер засегна остров Лесбос в северния Егейски регион. Последваха множество вторични трусове, които причиниха щети на частни домове, на предприятия и на местната инфраструктура.

Гърция подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 1 септември 2017 г.

Гръцките органи оцениха общите преки щети на 54,365 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на критериите за „регионално природно бедствие“, определени в член 2, параграф 3 от регламента, с който „регионалното

природно бедствие“ е определено като всяко природно бедствие, което

предизвиква преки щети в регион на ниво NUTS 2 на отговаряща на условията държава в размер на над 1,5 % от брутния вътрешен продукт (БВП) на този регион. Щетите, причинени на Лесбос, представляват 2,14 % от БВП на

засегнатия северен Егейски регион на ниво NUTS 2 и следователно

надвишават прага от 1,5 % от регионалния БВП, предвиден в регламента. Поради това подаденото от Гърция заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“.

На 9 ноември 2017 г. Комисията предостави авансово плащане на Гърция в размер на 135 912 EUR, което представлява 10 % от очакваната финансова вноска от фонд „Солидарност“ в размер на 1 359 119 EUR.

Земетресение на остров Кос през 2017 г.

На 20 юли 2017 г. земетресение с магнитуд от 6,6 по скалата на Рихтер засегна южната част на Егейско море между Бодрум (Турция) и остров Кос (Гърция) и бе последвано от редица вторични трусове. Произтичащите от него щети засегнаха най-вече обществената инфраструктура и активи, както и важни обекти, които са част от културното наследство.

Гърция подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 11 октомври 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици.

Гръцките органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 101,432 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на разпоредбите за „регионални бедствия“, предвидени в член 2, параграф 3 от регламента. Щетите, причинени от земетресението в Кос, представляват 1,8 % от БВП на засегнатия Южноегейски регион на ниво NUTS 2 и следователно надвишават прага от 1,5 % от регионалния БВП, предвиден в регламента. Поради това подаденото от Гърция заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ в размер на 2 535 796 EUR. Макар Гърция да беше подала заявление за авансово плащане, първоначалната несигурност относно допустимостта на заявлението не позволи такова да бъде извършено.

ЛАТВИЯ — Наводнения през 2017 г.

През лятото и есента на 2017 г. Латвия бе засегната от продължителен период на интензивни валежи, довели до насищане на почвите и последващи наводнения в цялата страна, по-специално в региона на Латгалия и околните територии. Впоследствие реколтата беше унищожена и бяха причинени повсеместни щети на водните течения, отводнителната система, свързаните инсталации за пречистване на води, както и на пътната и железопътната инфраструктура.

Латвийските органи подадоха заявление за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ на 14 ноември 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици след настъпването на първите щети на 24 август 2017 г.

Латвия оцени общия размер на преките щети, причинени от наводненията, на 380,524 милиона евро. Тази сума превиши приложимия за Латвия „праг за голямо бедствие“ за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“, който през 2017 г. беше 145,740 милиона евро (т.е. 0,6 % от брутния национален доход на Латвия). Тъй като приблизителните общи преки щети надвишиха прага, бедствието беше квалифицирано като „голямо природно бедствие“ съгласно определението в регламента. Поради това подаденото от Латвия заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд

„Солидарност“ в размер на 17 730 519 EUR. Латвия не е поискала да авансово плащане.

ЛИТВА — Наводнения през 2017 г.

През лятото и есента на 2017 г. Литва беше засегната от постоянни валежи, вследствие на което почвите се напоиха изцяло и не бяха в състояние да поемат излишната вода. Тази ситуация доведе до наводнения, които причиниха щети най-вече на мрежовата инфраструктура и в селскостопанския сектор.

Литовските органи подадоха заявление за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ на 22 декември 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици след регистрирането на първите щети на 4 октомври.

Литва оцени общия размер на преките щети, причинени от наводненията, на 407,366 милиона евро. Тази сума надхвърли приложимия за Литва праг за голямо бедствие за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“, който през 2017 г. възлиза на 214,944 милиона евро (т.е. 0,6 % от брутния национален доход на Литва). Тъй като приблизителните общи преки щети надвишиха прага, бедствието беше определено като голямо природно бедствие и поради това е допустимо за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ в размер на 16 918 941 EUR. Латвия не е поискала да ѝ бъдат предоставени средства авансово.

ПОЛША — буря през 2017 г.:

Между 9 и 12 август 2017 г. части от Полша бяха засегнати от изключително силни

бури и проливни дъждове, които причиниха повсеместни вреди на частни и държавни гори, обществена инфраструктура и други активи.

Полша подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 25 октомври 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици след регистрирането на първите щети.

Органите на Полша оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 491,170 милиона евро. Заявлението беше подадено за категорията „регионално бедствие“ по член 2, параграф 3 от регламента. Щетите, причинени от бурята, представляват 2,04 % от среднопретегления регионален БВП[2] на засегнатите три региона, а именно Куявско-Поморското воеводство, Поморското воеводство и Великополското воеводство, и следователно надвишават прага от 1,5 %, предвиден в регламента. Поради това подаденото от Полша заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ в размер на 12 279 244 EUR. Полша не е поискала авансово плащане.

ПОРТУГАЛИЯ — Горски пожари през 2017 г.

Между юни и октомври 2017 г. Португалия претърпя няколко вълни от големи горски пожари, предизвикани от високи температури, силни ветрове и изключително ниска влажност. Тези пожари засегнаха предимно централните и

[2] Среднопретегленият регионален БВП е в размер на 24,089 милиона евро въз основа на данни за 2014 г.

северните региони на Португалия и имаха опустошителен ефект, довел до разрушаването на основна обществена инфраструктура, обществени сгради, частни домове и предприятия и до унищожаването на земеделска и горска земя.

Първата вълна от пожари в региона на Centro започна на 17 юни 2017 г. Много бързо, на 17 юли 2017 г. — в рамките на срока от 12 седмици за подаване на заявление, Португалия подаде първоначалното си заявление за помощ от фонд „Солидарност“. През периода юли — октомври обаче в Португалия отново избухнаха силни пожари. С оглед на тези събития Португалия представи актуализирана информация към заявлението си първо на 13 октомври 2017 г. и отново на 14 декември 2017 г., която включваше преразгледана оценка на общия размер на щетите, причинени от пожарите в периода между юни и октомври 2017 г.

В окончателното си заявление португалските органи оцениха общия размер на преките щети, причинени от пожарите в периода между юни и октомври, на 1 457,966 милиона евро. Заявлението беше подадено за категорията „голямо природно бедствие“ по силата на член 2, параграф 2 от регламента. Размерът на щети представляваше 0,832 % от БНД на Португалия и надвишаваше прага за големи бедствия за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ от 1 051,566 милиона евро през 2017 г. (т.е. 0,6 % от БНД на Португалия). Поради това бедствието беше определено като голямо природно бедствие.

На 29 ноември 2017 г. Комисията предостави авансово плащане на Португалия в размер на 1 494 331 EUR въз основа на регистрираните щети по предходно заявление. Окончателната финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлезе на 50 673 132 EUR.

ИСПАНИЯ

Горски пожари в Галисия през 2017 г.

Големи горски пожари избухнаха в региона Галисия, Северозападна Испания, през периода 10—17 октомври 2017 г. Пожарите възникнаха в резултат на същите метеорологични условия като тези в Португалия — високи температури, ветрове и изключително ниска влажност. Пожарите причиниха значителни разрушения на съществени части от обществената инфраструктура, частни домове, предприятия и горски земи.

Испания подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 22 декември 2017 г. в рамките на срока от 12 седмици след регистрирането на първите щети на 10 октомври 2017 г.

Испанските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 129,147 милиона евро. Тази сума е значително под прага за голямо бедствие, приложим за Испания през 2017 г., в размер на 3 378,5 милиона евро (т.е. 3 милиарда евро по цени от 2011 г.). Освен това сумата остава и под прага за т.нар. регионално бедствие, т.е. 1,5 % от регионалния брутен вътрешен продукт, който за Галисия е 808 милиона евро. Поради това бедствието не беше определено нито като „голямо природно бедствие“, нито като „регионално природно бедствие“ по смисъла на регламента. Испания обаче беше засегната от същите метеорологични условия, причинили голямото бедствие в

Португалия. Поради това испанските органи представиха своето заявление по т.нар. „разпоредба за съседна държава“, предвидена в член 2, параграф 4 от регламента, съгласно която помощ от фонд „Солидарност“ може да се мобилизира и за всяко природно бедствие в отговаряща на условията държава, което е голямо природно бедствие и в отговаряща на условията съседна държава. Поради това подаденото от Испания заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ в размер на 3 228 675 EUR.

Пожари в национален парк „Доняна“ през 2017 г.

След началото на 2017 г. тежка суша засегна обширни части от Южна Испания.

На 24 юни 2017 г. това доведе до избухване на пожар в природния резерват „Доняна“, който продължи до 8 юли 2017 г. Пожарът унищожи над 10 000 хектара екологично чувствителни и ценни горски площи, включително в централната част на Национален парк „Доняна“, която се отличава с голямо разнообразие от екосистеми и осигурява безопасно място за диви животни, включително за много прелетни птици и застрашени видове. Регионът е обект на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Впоследствие бедствието застраши също основни стълбове на местната икономика, които са базирани на селското и горското стопанство и на туризма.

На 15 септември 2017 г. Испания подаде заявление за помощ от фонд „Солидарност“ в рамките на срока от 12 седмици от датата на настъпване на първите щети, причинени от пожарите.

В своето заявление Испания посочи, че общите преки щети, причинени от бедствието, възлизат на 117,897 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на критериите за „регионални бедствия“, определени в член 2, параграф 3 от регламента. Заявлението на Испания се отнасяше до един-единствен регион на ниво NUTS 2, а именно Андалусия. Докладваните преки щети обаче представляваха по-малко от 0,1 % от БВП на региона (139,099 милиона евро) и по тази причина останаха в значително по-нисък размер от прага от 1,5 % по член 2, параграф 3 от регламента.

По тази причина подаденото от Испания заявление не отговоря на най-съществения условие за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ и следователно не отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“.

Наводнения в Мурсия през 2017 г.

През декември 2016 г. някои южни части на Испания бяха засегнати от обилни валежи, довели до наводнения. Бедствието причини щети на обществената мрежова инфраструктура и активи, частни домове, предприятия, в селското и горското стопанство и на околната среда.

На 3 март 2017 г. Испания подаде заявление до Комисията за помощ от фонд „Солидарност“, ограничено обаче до региона на Мурсия, в рамките на срока от 12 седмици от датата на настъпване на първите щети, причинени от бедствието.

В своето заявление Испания посочи, че общите преки щети, причинени от бедствието, възлизат на 214,569 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на критериите за „регионални бедствия“, определени в член 2, параграф 3 от регламента. Докладваните преки щети представляваха 0,8 % от

БВП на региона (26,808 милиона евро) и по тази причина останаха в значително по-нисък размер от прага от 1,5 % по член 2, параграф 3 от регламента.

По тази причина подаденото от Испания заявление не отговоря на най-съществено условие за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ и следователно не отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“.

- ***ПРЕЗ 2018 Г.***

През 2018 г. Комисията получи четири нови заявления, три от които за регионални бедствия и едно за голямо бедствие. Комисията прие решения за изпълнение, с които предоставя финансова вноска от фонд „Солидарност“ по две от тези заявления през 2018 г., и отхвърли едно заявление. Оценката на четвъртото заявление, получено в края на декември, беше приключена през 2019 г.

БЪЛГАРИЯ

В края на октомври 2017 г. в югоизточната част на България имаше необичайно интензивни валежи и силни бури, които нанесоха щети на мостове, отводнителни канали и подпорни стени, както и на основната инфраструктура.

България подаде заявление за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ на 11 януари 2018 г., в рамките на срока от 12 седмици след регистрирането на първите щети на 25 октомври 2017 г. Българските органи оцениха общите преки щети, причинени от бедствието, на 90,329 милиона евро. Заявлението беше представено въз основа на разпоредбите за „регионални бедствия“, посочени в член 2, параграф 3 от регламента. Щетите, причинени от наводненията в Бургас, представляват 1,6 % от

БВП на съответния Югоизточен регион на ниво NUTS 2 и следователно надвишават прага от 1,5 %, предвиден в регламента.

Поради това подаденото от България заявление отговаря на условията за отпускане на средства от фонд „Солидарност“ в размер на 2 258 225 EUR. Макар България да беше подала заявление за авансово плащане, първоначалната несигурност относно допустимостта на заявлението не позволи такова да бъде извършено.

КИПЪР

От септември 2016 г. насам в Кипър имаше твърде малко количество валежи и изключително високи температури, които доведоха до суша с лоша реколта, недостиг на вода в селското стопанство и за населението и проблеми за водоснабдителните системи. Впоследствие през август 2018 г. кипърските органи взеха решение да подадат заявление за финансова помощ от фонд „Солидарност“.

В своето заявление Кипър предяви общи преки щети, причинени от сушата, в размер на 117,601 милиона евро, от които 26,892 милиона евро се отнасят до

загуби в селското стопанство. Останалите 90,709 милиона евро от предявените щети се отнасят до водния сектор.

Размерът на предявените щети превиши приложимия за Кипър праг за голямо бедствие за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ през 2018 г. (107,031 милиона евро, т.е. 0,6 % от БНД). Частта от „щетите“ обаче, представляваща очакваните бъдещи разходи, т.е. разходите от около 46 милиона евро за производството на обезсолена вода, които се очаква да нараснат след датата на подаване на заявлението до края на 2019 г., не би могла да бъде приета като част от общите преки щети съгласно условията на регламента. По този начин размерът на приетите общи преки щети е намалял значително под прага за мобилизиране на средства по фонд „Солидарност“.

В своето заявление Кипър е поискала да ѝ бъде предоставено и авансово плащане. Тъй като предварителната оценка обаче показва, че допустимите общи преки щети не са достигнали съответния праг, не би могло да бъде предоставено авансово плащане.

Комисията стигна до заключението, че сушата в Кипър не отговаря на условията за мобилизиране на средства от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, определени в регламента, и следователно не отговаря на условията за отпускане на средства от фонда. Поради това заявлението не беше прието.

РУМЪНИЯ

От средата на юни до началото на август 2018 г. североизточният регион на Румъния беше засегнат от непрекъснати проливни дъждове и последващи мащабни наводнения, които нанесоха съществени щети на инфраструктурата и домакинствата, както и загуби в селското стопанство.

На 7 септември 2018 г. в рамките на срока от 12 седмици след настъпването на щетите, Румъния подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“.

Регистрираните щети в това първоначално заявление бяха в значително по-нисък размер от изискваният праг от 1,5 % от регионалния БВП (т.е. 237,96 милиона евро за североизточния регион). На 9 октомври 2018 г. органите на Румъния подадоха, както беше съобщено на Комисията преди това, преразгледано заявление вече с общи преки щети в размер на 327,692 милиона евро. Тази сума представляваше 2,07 % от регионалния БВП и поради това надвиши прага. Анализът на Комисията на преразгледаното заявление на Румъния все още показва редица несъответствия. Поради това Комисията поиска разяснения от румънските органи, които те представиха на 14 декември 2018 г.

В края на 2018 г. решението по това заявление все още не беше взето, като то ще бъде отразено в годишния доклад на фонд „Солидарност“ за 2019 г. Румъния не е поискала да ѝ бъдат предоставени средства авансово.

ИТАЛИЯ

През октомври и началото на ноември 2018 г. повечето региони на Италия от алпийските зони на север до Сицилия пострадаха от поредица проливни дъждове и силни ветрове, които предизвикаха наводнения и свлачища, с което сезонът се превърна в най-разрушителният есенен сезон в съвременната история с огромен брой пострадали и повсеместни материални щети.

Италия подаде заявление за финансова вноска от фонд „Солидарност“ на 20 декември 2018 г. в рамките на срока от 12 седмици след регистрирането на първите щети.

В края на 2018 г. решението по това заявление все още не беше взето, като то ще бъде отразено в годишния доклад на фонд „Солидарност“ за 2019 г. Италия не е поискала да ѝ бъдат предоставени средства авансово.

3. ФИНАНСИРАНЕ

През отчетния период Европейският парламент и Съвета като бюджетни органи одобриха десет финансови вноски от фонд „Солидарност“, предложени от Комисията. Комисията представи своите предложения за мобилизиране на средства по фонд „Солидарност“ в четири групи:

- **Проектът на коригиращ бюджет 4/2017** обхващаше изключително помощта за Италия по фонд „Солидарност“ за земетресенията през 2016/2017 г. Той беше приет на 13 септември 2017 г. за мобилизиране на сума от 1 196 797 579 EUR. Тъй като през 2016 г. бяха предоставени авансови средства в размер на 30 милиона евро, остатъкът от 1 166 797 579 EUR беше изплатен на 6 ноември 2017 г. след приемането на решението за изпълнение на Комисията, с което се предоставя помощ за Италия.

- **Проектът на коригиращ бюджет 1/2018** беше приет на 30 май 2018 г. и обхващаше помощта за Франция, Португалия, Испания и Гърция (о-в Лесбос), възлизаща общо на 104 166 951 EUR.

- **Проектът на коригиращ бюджет 4/2018** беше приет на 31 май 2018 г. и обхващаше помощта за Гърция (Кос), Полша, Литва и България, възлизаща общо на 33 992 206 EUR.

- Предложената **помощ за Латвия** не беше придружена от проект на коригиращ бюджет, тъй като необходимите бюджетни кредити бяха обхванати от мобилизираната по-рано сума с бюджета за авансови плащания за 2018 г. Бюджетният орган одобри мобилизирането на средства в размер на 17 730 519 EUR на 14 ноември 2018 г.

Определянето на отделните размери на помощта, предложени от Комисията, следва метода, установен през 2002 г. и прилаган по отношение на всички случаи след това. Той се основава на общите преки щети, причинени от бедствието, във връзка с относителното благоденствие на засегнатата държава, отразено от прага за голямо бедствие (вж. приложение 1).

Съответно, за големи бедствия, се прилага прогресивна двуетапна система, като съответната държава получава помощ в размер на 2,5 % за частта от общите преки щети, която е под прага за „голямо бедствие“, и помощ в размер на 6 % за частта от щетите, която е над този праг. Двете суми се събират. За регионалните бедствия и

бедствията в „съседна държава“ се получават средства в размер на 2,5 % от общите преки щети.

След като Парламентът и Съветът одобриха мобилизирането на средства и предоставиха необходимите бюджетни кредити от бюджета на ЕС, Комисията прие решения за изпълнение, с които предостави помощ на отделни държави, последвани от изплащане на цялата сума. В случаите, в които са били предоставени авансови средства, беше изплатен само остатъкът от цялата финансова вноска.

В приложенията към решенията за изпълнение се посочват органите, определени от държавите бенефициери за усвояването на финансовите средства от фонд „Солидарност“, независимия орган, отговарящ за одита и контрола, и общо описание на предвиденото използване на средствата.

Помощ по фонд „Солидарност“, одобрена през 2017/2018 г.

Държава бенефициер	**Природно бедствие**	**Категория**	**Авансово плащане**	**Размер на помощта** (EUR)
Италия	Земетресения в Апенините през 2016/2017 г.	Голямо	Да (2016 г.)	1 196 797 579
Франция	Ураганите Ирма и Мария в Сен Мартен и Гваделупа	Регионално	да	48 906 025
Гърция	Земетресение на о-в Лесбос през 2017 г.	Регионално	да	1 359 119
Гърция	Земетресение на о-в Кос през 2017 г.	Регионално	не	2 535 796
Латвия	Наводнения през 2017 г.	Голямо	не*	17 730 519
Литва	Наводнения през 2017 г.	Голямо	не*	16 918 941
Полша	Буря през 2017 г.	Регионално	не*	12 279 244
Португалия	Горски пожари през 2017 г.	Голямо	да	50 673 132
Испания	Горски пожари в Галисия през 2017 г.	В съседна държава	не	3 228 675
България	Наводнения в Бургас през 2017 г.	Регионално	не	2 258 225
ОБЩО				**1 352 687 255**

* не се изисква

4. ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ

Комисията приключи пет интервенции по фонд „Солидарност“ през 2017 г. и две през 2018 г. В член 8, параграф 2 от регламента се предвижда, че в рамките на 18 месеца от датата на усвояване на финансовата вноска, държавата бенефициер представя доклад относно финансовото изпълнение („доклад за усвояването на средствата“), придружен от отчет, оправдаващ разходите („декларация за достоверност“).

- ***ПРИКЛЮЧЕНИ СЛУЧАИ ПРЕЗ 2017 Г.***

Румъния, наводнения през 2008 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлезе на 11 785 377 EUR. През април 2012 г. Румъния представи доклада за усвояването на средствата и декларацията за достоверност. Въз основа на представената от органите на Румъния информация в техния доклад за усвояване на средства общата финансова вноска от фонд „Солидарност“, с която разполагат, възлиза на 13 537 590,96 EUR (включително 1 752 213,96 EUR печалби от лихви и разлики от промяна на валутни курсове) и е била използвана изцяло за дейности по фонд „Солидарност“.

Румъния, наводнения през 2010 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 24 967 741 EUR. Докладът за усвояването на средствата и декларацията за достоверност бяха представени през февруари 2013 г. Румъния отчете неизразходвана сума от 916 334,47 EUR в допълнение

към недопустими разходи в размер на 1 229 401,86 EUR. Сумата, която трябваше да се възстанови, беше получена от Комисията на 27 юли 2017 г.

Румъния, суша и пожари през 2012 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 2 475 689 EUR. През март 2015 г. органите на Румъния поискаха официално удължаване на срока за усвояване на средствата, което беше предоставено. Една година по-късно Румъния представи доклада за усвояването на средствата (окончателен доклад и декларация за достоверност). Органите на Румъния посочиха, че общата сума не е могла да бъде изцяло използвана, както първоначално е било предвидено, и че 2 247 413,72 EUR са останали неизразходвани. Сумата беше възстановена и получена от Комисията на 27 юли 2017 г.

Словения, наводнения през 2012 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 14 081 355 EUR. Докладът за усвояването на средствата и декларацията за достоверност бяха представени през юли 2015 г. (след предоставяне на удължаване на срока с 2 месеца). Въз основа на информацията, предоставена от Словения, допустимите разходи са възлезли на 15 416 839 EUR, сума, надвишаваща финансовата вноска от фонд „Солидарност“ в размер на 14 081 355 EUR. Декларацията за достоверност беше приета и досието беше приключено.

Германия, наводнения през 2013 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 360 453 575 EUR. Докладът за усвояването на средствата и декларацията за достоверност бяха представени през март 2016 г. Германия посочи допустими разходи в размер на 391 415 389,57 EUR, която сума беше по-висока от финансовата вноска от фонд „Солидарност“ в размер на 360 453 575 EUR. След изясняване на редица въпроси, свързани с декларацията за достоверност, досието беше приключено.

- ***ПРЕКРАТЕНИ ПРОИЗВОДСТВА ПРЕЗ 2018 Г.***

Франция, буря „Синтия“ през 2010 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 35 635 750 EUR. Докладът за усвояването на средствата и декларацията за достоверност бяха представени през октомври 2012 г. Въз основа на информацията, предоставена от Франция, допустимите разходи възлязоха на 35 619 808,48 EUR, която сума беше по-малка от финансовата вноска от фонд „Солидарност“. Сумата, която трябваше да се възстанови, беше получена от Комисията на 15 ноември 2018 г. и досието беше приключено.

Полша, наводнения през 2010 г.: финансовата вноска от фонд „Солидарност“ възлиза на 105 567 155 EUR. Докладът за усвояването на средствата и декларацията за достоверност бяха представени през януари 2013 г. Въз основа на информацията, предоставена от Полша, допустимите разходи са възлезли на 110 599 250,11 EUR, надвишавайки финансовата вноска от фонд „Солидарност“. Разликата от 5 032 095,11 EUR между направените разходи и получената сума се дължи на печалбите от разлики във валутния курс. Независимо от това малка сума в размер на 253,31 EUR остана неизразходвана и трябваше да бъде възстановена. След получаване на плащането на 27 април 2018 г. досието беше приключено.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

2017 и 2018 г. показаха отново непредвидимостта на броя, естеството и интензивността на природните бедствия. Макар като цяло бедствията, свързани с наводнения, да представляват две трети от заявленията за предоставяне на средства по фонд „Солидарност“, отчетният период беше белязан от мощни бури, горски пожари и земетресения.

Открои се по-специално едно събитие — земетресението в Централните Апенини, тъй като то несъмнено надхвърли всичко, което до този момент е било разглеждано по линия на фонд „Солидарност“ по отношение на щети, както и на мобилизирана помощ. Макар през повечето години максималният размер на разпределените бюджетни средства на фонда да не е използван изцяло, този случай изискваше сума, която надвиши пълния двукратен размер на годишните отпуснати средства. Помощта беше успешно предоставена поради гъвкавостта, предвидена в Многогодишната финансова рамка, която дава възможност да се пренасят неизразходвани суми с една година, и чрез възможността, предвидена в регламента и използвана за първи път, да се отпусне предварително част от разпределените средства за следващата година. И двете възможности се оказаха важни фактори за успешното управление на фонд „Солидарност“.

Интересен факт е, че не всички държави членки поискаха предоставяне на авансови средства. Макар на Комисията да не са известни причините по всеки отделен случай, това може да е свързано с ниския размер на очакваните суми. В много случаи финансовите вноски от фонд „Солидарност“ са по-ниски от 10 милиона евро, така че авансовите средства в размер на 10 % биха възлезли едва на няколкостотин хиляди евро. От друга страна някои заявления, след предварителна оценка, не показаха необходимата степен на достоверност, която позволява да се одобри поисканото авансово плащане.

На последно място, независимо от изричното включване на сушите в обхвата на регламента при неговото преразглеждане през 2014 г. оценката на сушите продължава да бъде трудна. От една страна изглежда не толкова очевидно, колкото се очаква, да се определи ясно датата на първото публично действие срещу последиците от сушата, което обаче е от съществено значение за установяване на крайния срок за подаване на заявлението. От друга страна щетите, причинени от сушата, по-специално в селското стопанство, често могат да бъдат определени напълно много месеци след като изтече срокът за подаване на заявления, което затруднява заявителите да предоставят своевременно необходимата информация.